

**Національний університет «Чернігівський колегіум»
імені Т.Г. Шевченка
Навчально-науковий інститут історії та
соціогуманітарних дисциплін імені О.М. Лазаревського**

СИЛАБУС
навчального курсу

**МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ КУРСУ
"ОСНОВИ ЕТИКИ ТА ХРИСТИЯНСЬКОЇ
МОРАЛІ"**

Спеціальність – 033 філософія

Освітній ступінь – бакалавр

Форма навчання – денна

Форма підсумкового контролю – залік

Викладач – старший викладач Житник Людмила Олександрівна

Телефон – 0635343254

E-mail: lzhytnyk1503@gmail.com

Години консультацій – щовівторка 13:00–14:20 (208 кабінет, з можливістю дистанційної роботи на платформі ZOOM).

2021-2022

Освітньо-кваліфікаційна програма	
Кількість кредитів	3
Рік навчання	3
Семестр	5
Компонент освітньої програми	Вибірковий компонент (ВК)
Мова викладання	Українська
Формат курсу	Денна форма навчання
Опис дисципліни	
Загальна кількість годин	90
Обсяг курсу	28 годин аудиторних (з них: 14 годин лекцій; 14 годин практичних занять), 62 години самостійної роботи.
Мета курсу	<p>Основна мета курсу є формування систематичних знань та педагогічних умінь щодо викладання освітнього курсу «Етика та основи християнської моралі».</p> <p>Завдання курсу:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Конкретизація цілей предмета за класами, темами, уроками; - Відбір змісту у відповідності з цілями і пізнавальними можливостями учнів; - Ознайомлення з теорією та методикою викладання освітніх курсів духовно-морального спрямування, зі змістом, завданнями, принципами та засобами духовно-морального виховання учнів на засадах християнських цінностей; - Моделювання оптимальних способів і форм організації навчального процесу з урахуванням змісту і пізнавальних можливостей учнів; - Розробка критеріїв оцінки результатів у навчанні; - Програмування і пред'явлення результатів навчання; - Орієнтація на забезпечення самовизначення особистості та створення умов для її самореалізації, а також сприяння становленню християнських і громадянських компетентностей особистості; <p>Предметом вивчення навчальної дисципліни є педагогічний процес навчання, викладання і вивчення учнями курсу «Етика та основи християнської моралі».</p>

Електронний ресурс	Zoom. Discord.
Формування програмних компетентностей	<p>ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.</p> <p>ЗК2. Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК3. Здатність до пошуку та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК11. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.</p> <p>ЗК12. Здатність діяти на підставі етичних міркувань (мотивів).</p> <p>ЗК14. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>СК1. Усвідомлення сенсу філософії, її дисциплінарного розмаїття та місця в системі культури.</p> <p>СК2. Здатність виокремлювати специфіку філософського знання та змістові відмінності філософії від інших форм мислення.</p> <p>СК3. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про розвиток основних філософських ідей, учень та напрямків.</p> <p>СК8. Здатність оперувати філософською термінологією для розв'язання професійних завдань.</p> <p>СК9. Здатність застосовувати в професійній діяльності філософські методи і підходи.</p> <p>СК10. Здатність аналізувати та коментувати літературу з філософської, соціокультурної та загальнонаукової проблематики.</p> <p>СК11. Здатність застосовувати в професійній діяльності знання про засади, розвиток і сучасний стан наукового та гуманітарного знання.</p>

Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усьог	у тому числі					усьог	у тому числі				
		о	л	с	ла б.	нд .		с. р.	о	л	с	ла б.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1.												
1. Предмет, завдання та структура курсу	7	2				5						

2. Принципи та загальнодидактичні підходи до викладання предметів духовно-морального спрямування	7	2			5								
3. Духовно-моральне виховання у школах Європи та Америки	7	2			5								
Разом за змістовим модулем 1	21	6			15								
Змістовий модуль 2.													
4. Урок як основна форма навчання	7	2			5								
5. Засоби навчання	7		2		5								
6. Методи навчання	6		2		4								
7. Методика роботи з підручником на уроках	6		2		4								
8. План-конспект уроку "Основи християнської етики"	8		4		4								
9. Контроль за навчально-пізнавальною діяльністю учнів	7	2			5								
Разом за змістовим модулем 2	41	4	10		27								
Змістовий модуль 3.													
10. Сутність і основні компоненти змісту освіти		2			5								
11. Шляхи формування мотивації на уроках духовно-морального спрямування		2			5								
12. Методика організації позакласної роботи в школі з етики та основ			2		5								

християнської моралі												
13. Нетрадиційні форми проведення уроків			2			5						
Разом за змістовим модулем 3		4	4			20						
Разом	90	14	14			62						
Літературні джерела	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бех І. Д. Виховання особистості. Київ, Україна: Либідь, 2003, Книга 1, 278 с 2. Вихрущ В., Карагодін В., Тхоржевська Т. Основи християнської педагогіки. / В. Вихрущ, В. Карагодін, Т.Тхоржевська. - Тернопіль, 1999. - 180 с. 3. Вишневецький О. І. Український виховний ідеал і національний характер (витоки, деформації і сучасні виклики). Дрогобич, Україна: Видавець Святослав Сурма, 2010, 160 с. 4. Євтодюк А.В. «Основи християнської етики і моралі. Конспект лекцій для студентів усіх напрямів денної форми навчання». - Луцьк, 2011. 5. Єпик О. Рушійні сили та закономірності формування моральних цінностей / О. Єпик // Оновлення змісту, форм і методів навчання і виховання в закладах освіти : збірник наукових праць // Наукові записки РДГУ. - 2002. - Вип. 20. - С. 15-19. 6. Жуковський В. М., Москальова Л. Ю. Теорія і методика викладання предметів духовноморального спрямування у середніх загальноосвітніх закладах. Навчальний посібник. / В. М. Жуковський, Л. Ю. Москальова. – Острог : Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2013. – 364 с. 7. Збірник нормативно-правових актів і документів щодо запровадження предметів духовно-морального спрямування в систему освіти України : навч. метод. посіб. для пед. працівників освіти / І. Л. Сіданіч. - К. : Вид-во ДВНЗ «УМО», 2014. - 168 с 8. Кулішенко Л. А. «Ідеал національного виховання: сучасне бачення проблеми», Світогляд, Філософія, Вип. 2, с. 236-243, 2012. 9. Невмержицька О. В. «Виховний ідеал: еволюція та сучасне трактування», Людинознавчі студії. Педагогіка, Вип. 31, с. 219-230, 2015. 10. Огірко О. Християнська етика для всіх: Словник християнсько- етичних термінів. - 2009. - с.276 11. Осипов А. Онтологія духовності. - У 2 томах. - Миколаїв, 2008 12. Сіданіч І. Л. Божі Заповіді — моральний дороговказ 											

	<p>для людини: навч.-метод. посіб. / І. Л. Сіданіч, О. П. Кислашко. — К. : Грамота, 2011. — 200 с</p> <p>13. Сіданіч І. Л. Духовно-моральне виховання дітей в історії педагогіки та вітчизняної школи: монографія / І. Л. Сіданіч, О. П. Кислашко — К. : Дорадо-Друк, 2012. — 496 с.</p> <p>14. Сіданіч І.Л. Моральні та життєві дороговкази для людини. Християнська етика в українській культурі : навч. посіб. для учнів 8-го класу / Ірина Сіданіч, Галина Красікова, Наталія Красікова. - Коломия : ВПТ «Вік», 2019. - 218 с</p> <p>15. Сіданіч І.Л. Християнська педагогіка. - Київ, 2018.</p> <p>16. Янчук В. Основи християнської етики та моралі. - Підручник для студентів вищих навчальних закладів. - Луцьк, 2006.</p> <p>Електронні ресурси:</p> <p>1. Дороговкази – Політика і практика вивчення релігій і нерелігійних світоглядів в інтеркультурній освіті (Signposts version ukrainienne) (2016) - Режим доступу: https://www.schools-for-democracy.org/biblioteka/posibnyky-rady-yevropy-z-prav-liudyny-ta-aktyvnoi-uchasti-dlia-molodi/dorogovkazi</p> <p>2. Методичні рекомендації про викладання курсів духовно-морального спрямування у 2021/2022 навчальному році - Режим доступу: https://www.schoollife.org.ua/metodychni-rekomendatsiyi-pro-vykladannya-kursiv-duhovno-moralnogo-spryamuvannya-u-2021-2022-navchalnomu-rotsi/</p>
<p>Політика дисципліни та оцінювання</p>	<p>Студент має право:</p> <ul style="list-style-type: none"> - вільно висловлювати свої думки усно або письмово, аргументуючи їх знаннями провідних засад предмету, змісту першоджерел; - вносити пропозиції щодо формування та реалізації власної освітньої траєкторії; активізації власної самостійної пізнавальної діяльності, форм і методів проведення аудиторних занять; - відпрацьовувати пропущені заняття в установленому порядку; - отримати індивідуальні консультації у викладача. <p>Студент зобов'язаний:</p> <ul style="list-style-type: none"> - відвідувати заняття всіх видів відповідно до встановленого дирекцією розкладу, запізнення на заняття допускається тільки з поважних причин; - брати активну участь у роботі під час аудиторних занять, дотримуватися правил етичної поведінки, поважати думки та права інших студентів і викладача; - виконати індивідуальне завдання - самостійну роботу, підготовка якої є обов'язковою умовою

	<p>допуску до екзамену. Студент, який не підготував самостійну роботу, до екзамену не допускається.</p> <p>- набрати під час вивчення навчальної дисципліни мінімум 35 балів.</p> <p>Політика щодо дедлайнів та перескладання. Пропущені з поважної причини заняття дозволяється відпрацьовувати впродовж двох тижнів після завершення дії поважної причини і при наявності документа-підстави (довідки, розпорядження про індивідуальних графік відвідування тощо).</p> <p>Політика щодо академічної доброчесності. Студенти керуються нормами «Положення про академічну доброчесність здобувачів освіти в національному університеті «Чернігівський колегіум» імені Т.Г.Шевченка» (Наказ Ректора № 383 від 27.12.2019 р. зі змінами і доповненнями від 23.12.2020 (https://drive.google.com/file/d/1YOj2QK3xW-03evO8Tkg1o3ZKUAbBL-VH/view)). У процесі навчання та при підготовці самостійної роботи, виконанні індивідуальних завдань, забороняються плагіат, фабрикація та фальсифікація результатів, списування, хабарництво.</p> <p>Політика щодо викладання. Викладання навчальної дисципліни відбувається на засадах студентоцентризму, антропоцентризму, гуманізму, поваги до соціокультурного плюралізму.</p>																												
<p>Навчальні методи та техніки, які будуть використуватися під час викладання курсу</p>	<p>Словесний (пояснення, розповідь, лекція, дискусія); наочний (ілюстрації, демонстрації); робота з книгою (читання, конспектування, вивчення, реферування, цитування, виклад, складання плану); відео-методи (перегляд); практичний. Робота в бібліотеці та з науковими інтернет-джерелами. Підготовка презентацій, індивідуальних навчально-дослідних завдань. Аналіз відео-метаріалів. Робота в системі Zoom та GoogleClassroom.</p>																												
<p>Оцінювання</p>	<p style="text-align: center;">Шкала оцінювання</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Сума балів за всі види навчальної діяльності</th> <th rowspan="2">Оцінка за шкалою ECTS</th> <th colspan="2">Оцінка за національною шкалою</th> </tr> <tr> <th>для екзамену, курсової роботи (проєкту), практики</th> <th>для заліку</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>90 – 100</td> <td>A</td> <td>відмінно</td> <td rowspan="5">зараховано</td> </tr> <tr> <td>83 – 89</td> <td>B</td> <td rowspan="2">добре</td> </tr> <tr> <td>75 – 82</td> <td>C</td> </tr> <tr> <td>68 – 74</td> <td>D</td> <td rowspan="2">задовільно</td> </tr> <tr> <td>60 – 67</td> <td>E</td> </tr> <tr> <td>35 – 59</td> <td>Fx</td> <td>незадовільно з можливістю повторного складання</td> <td>не зараховано з можливістю повторного складання</td> </tr> <tr> <td>0 – 34</td> <td>F</td> <td>незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</td> <td>не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</td> </tr> </tbody> </table>	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою		для екзамену, курсової роботи (проєкту), практики	для заліку	90 – 100	A	відмінно	зараховано	83 – 89	B	добре	75 – 82	C	68 – 74	D	задовільно	60 – 67	E	35 – 59	Fx	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання	0 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ECTS			Оцінка за національною шкалою																									
		для екзамену, курсової роботи (проєкту), практики	для заліку																										
90 – 100	A	відмінно	зараховано																										
83 – 89	B	добре																											
75 – 82	C																												
68 – 74	D	задовільно																											
60 – 67	E																												
35 – 59	Fx	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання																										
0 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни																										